

*Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXXVI/334/10
Rady Gminy w Będzinie z dnia 27 stycznia 2010 r.*

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

STRACHOMINO

NA LATA
2010-2017

Grudzień 2009

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

Zlecniodawca:

Urząd Gminy Będzino
76-037 Będzino 19
tel. (094) 3162 426
fax. (094) 3 162 307
e-mail: ug@bedzino.pl
www.bedzino.pl

Autor:

Rada Sołecka
Sołectwa Strachomino
Radna okręgu Strzepowo- Strachomino – Krystyna Najdzion
Sołtys wsi Strachomino – Renata Łuczak

Koordynator opracowania:

Sylwia Halama

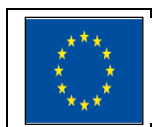

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	5
1. UCZESTNICY DEBATY STRATEGICZNEJ REPREZENTUJĄCY MIEJSCOWOŚĆ STRACHOMINO	6
2. METODOLOGIA.....	7
3. RAPORT O STANIE	9
3.1. MIEJSCOWOŚĆ STRACHOMINO	9
3.2. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	
3.2.1. Położenie	
3.2.2. Miejscowość w statystyce	
3.2.3. Struktura użytkowania gruntów w Strachominie	
3.2.4. Struktura wieku	
3.2.5. Gospodarka	
3.2.6. Rolnictwo	
3.2.7. Oświata	
3.2.8. Ochrona zdrowia	
3.2.9. Kultura	
3.2.10. Sport i wypoczynek	
3.2.11. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	
3.2.11.1. Transport i komunikacja	
3.2.11.2. Telekomunikacja.....	
3.2.11.3. Zaopatrzenie w ciepło	
3.2.11.4. Zaopatrzenie w gaz	
3.2.11.5. Zaopatrzenie w wodę.....	
3.2.11.6. Kanalizacja	
3.2.12. Gospodarka odpadami	
3.2.13. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska	
3.2.13.1. Obszary zasobowe	
3.2.14. Zasoby kulturowe i historyczne	
4. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO	
5. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO	
6. ANALIZA SWOT	
7. MISJA.....	
8. ANKIETY POGLĄDOWE.....	
9. DIAGNOZA STANU.....	
10. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO	
11. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)	
11.1. GOSPODARKA	
11.2. INFRASTRUKTURA	
11.3. SPOŁECZNOŚĆ.....	
12. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO	
12.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU	
13. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA	
14. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY.....	
15. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO.....	
16. ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA PRIORYTETOWEGO	
17. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO	

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

- 18. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO.....
- 19. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO.....
- 20. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO .....
- 21. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW .....

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

WSTĘP

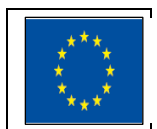
Podstawą rozwoju miejscowości Strachomino jest dokument pn. „Plan Odnowy Miejscowości Strachomino”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2010-2017. Dokument ten poddany ocenie mieszkańców, a następnie uchwalony przez Zebranie Wiejskie zawiera również wariant rozwoju.

Plan Odnowy Miejscowości Strachomino jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Obowiązek opracowania planu wynika z wielu istniejących programów służących wspieraniu obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej takich jak Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i Regionalne Programy Operacyjne oparte na środkach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Strachomino” są spójne z Narodową Strategią Spójności, Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku oraz Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Będzino. Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

W dalszej części opracowania przedstawiono analizę SWOT, wybrano misję, cele i kierunki działania oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny dla miejscowości Strachomino.

Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest „Raport o Stanie Miejscowości Strachomino” zawierający podstawowe informacje o miejscowości na tle gminy. Raport został opracowany wg wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Gminy Będzino i mieszkańców miejscowości Strachomino.

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

1. UCZESTNICY DEBATY STRATEGICZNEJ REPREZENTUJĄCY MIEJSCOWOŚĆ STRACHOMINO

- 1) Renata Łuczak
- 2) Wiesław Pezdan
- 3) Joanna Pezdan
- 4) Anetta Wichniewicz
- 5) Rafał Malek
- 6) Beata Kuzia
- 7) Monika Płatko
- 8) Anna Litwin
- 9) Gabriela Taraskiewicz
- 10) Helena Zarmowska
- 11) Patrycja Cichacka
- 12) Małgorzata Hałuszko
- 13) Mateusz Gołuchowski

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

2. METODOLOGIA

„Plan Odnowy Miejscowości Strachomino” opracowano przyjmując za podstawę wyniki debaty strategicznej organizowanej metodą aktywnego planowania strategicznego.

Przeprowadzono jedną debatę z udziałem liderów lokalnych, reprezentujących mieszkańców miejscowości Strachomino, Sołtysa i pracowników Urzędu Gminy Będzino.

Sesja strategiczna odbyła się w dniu 24 września 2009 roku, a jej zadaniem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz wyznaczenie wariantu rozwoju miejscowości Strachomino.

Na podstawie wypracowanej **analizy SWOT**, która przedstawia **silne strony** (wewnętrzne) miejscowości, **słabe strony** (wewnętrzne), **szanse** (zewnętrzne) i **zagrożenia** (zewnętrzne) odpowiadano na pytanie:

Co należy zrobić, albo, jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miejscowości Strachomino i zniwelować zagrożenia?

Na podstawie tak postawionego pytania przygotowano kilkanaście celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego.

Przyjęto, że winny zostać wyróżnione trzy cele pierwszorzędne, bez których miejscowość nie może się rozwijać oraz trzy cele drugorzędne, które przyspieszają rozwój danego obszaru społeczno-gospodarczego.

W ten sposób wynikiem konsultacji po debacie strategicznej było wypracowanie kilkunastu celów w trzech obszarach: Infrastruktura, Społeczność, Gospodarka oraz określenie wybranego wariantu rozwoju.

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

Jednocześnie mieszkańcy zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości dokonali ich hierarchizacji poprzez dyskusję i anonimowe głosowanie. Wynik głosowania miał bezpośredni wpływ na hierarchizację celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego.

Ponadto dla stworzenia lepszych podstaw do oceny sytuacji społeczno- gospodarczej w miejscowości Strachomino przeprowadzono ankietę, której celem była ocena komfortu życia mieszkańców w stosunku do innych podobnych miejscowości w gminie oraz ocena trendów w życiu społeczno – gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat. Wyniki tej ankiety poprzedziły bezpośrednio analizę SWOT.

Jednocześnie mieszkańcy zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości dokonali ich hierarchizacji pod kątem ich niezbędności dla podniesienia poziomu życia mieszkańców Strachomina.

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013

3. RAPORT O STANIE¹

3.1. *Miejscowość Strachomino (niem. Strachmin).*

Miejscowość Strachomino to niewielka wieś sołecka, zlokalizowana w zachodniej części gminy Będzino. Strachomino oddalone jest o ok. 11 km na południowy - zachód od Będzina (siedziby Urzędu Gminy) i ok. 25 km od Koszalina.

Strachomino to wieś o metryce średniowiecznej, wzmiankowana już po raz pierwszy pojawiła się w źródłach w 1301 roku.

Wieś stanowiła lenno rodu Kameke (dobra alodialne) i wieś kościelna. Wieś podzielono na trzy części, które należały do von Ebersteina, Tesmara von Bonin, kapituły katedralnej w Kołobrzegu. W XVI wieku część Strachomina stała się lennem rodziny Damitz, później Kameke. Paweł von Kameke na początku XVIII wieku wybudował tu dwór. W 1794 roku wieś i majątek kupił Wilhelm von Blankenburg i jego rodzina była właścicielami wsi aż do II wojny światowej (ostaním właścicielem był Walter Blanckenburg.

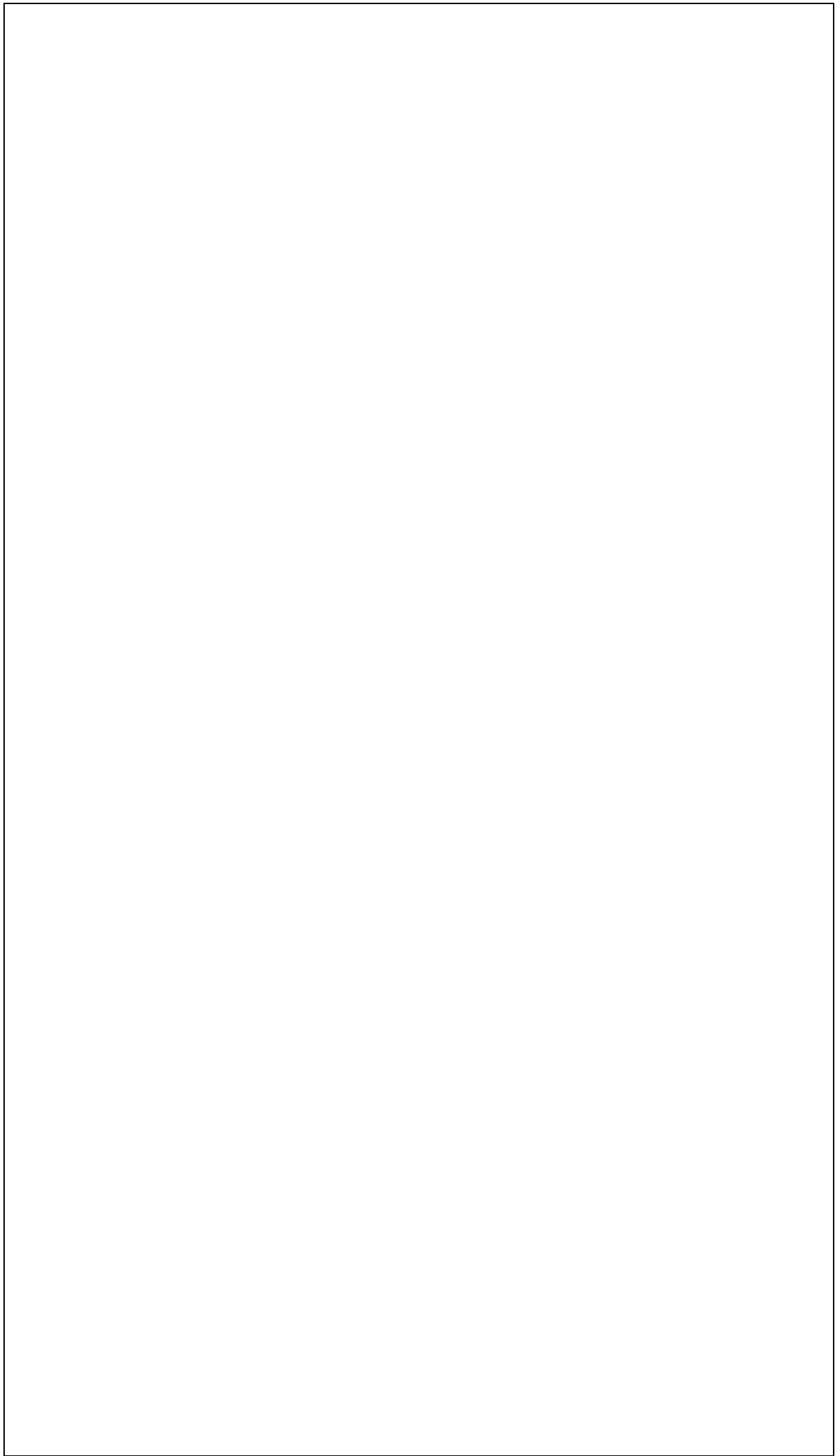
Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 19 domów, 160 ludzi, majątek rycerski 15 domów, 230 ludzi. W XIV wieku powstał gotycki kościół p.w. św. Warzyńca wraz z nekropolią (zniszczony w czasie II wojny światowej, rozebrany w 1974 roku, jego wyposażenie przeniesiono do Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku).

W XIX wieku odnotowano gospodę, kuźnię, wiatrak, młyn wodny, cegielnię a w XX wieku szkołę. Po II wojnie światowej wyburzono barokowy dwór, pozostała stajnia (z końca XIX wieku i obora z lat 20-tych XX wieku).

---

¹ Opracowano na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy Będzino.

3.2. Syntetyczna charakterystyka miejscowości

3.2.1. Położenie

Miejscowość Strachomino położona jest w województwie zachodniopomorskim, w powiecie koszalińskim, w gminie Będzino.

Najbliższa okolica miejscowości jest obszarem wyraźnie pofałdowanym o krajobrazie rolniczym, ze śródmiejskimi ciekami i łąkami.

Rysunek 1 Położenie miejscowości Strachomino

Źródło: <http://www.marmagi.cad.pl/spm/pliki/gmina.htm>

www.wikipedia.pl

3.2.2. *Miejscowość w statystyce*

Tabela 1 Miejscowość w statystyce

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia w ha	1852.3172
Stan ludności ogółem, w tym:	269
kobiety	126
mężczyźni	143
Urodzenia żywe ogółem	4
Zgony ogółem	2
Przyrost naturalny	2
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	68
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) / Mężczyźni (18-64)	72/87
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) / Mężczyźni (65 lat i więcej)	29/13

Źródło: Urząd Gminy Będzino

3.2.3. *Struktura użytkowania gruntów w Strachominie.*

Powierzchnia miejscowości Strachomino wynosi **1852.3172** ha. Grunty orne zajmują powierzchnię 1704.2527 ha, co stanowi 93 % całkowitej powierzchni miejscowości.

W obszarze miejscowości Strachomino dominują gleby IVa, IVb oraz V klasy bonitacji, których przydatność rolnicza jest średnia i stosunkowo mała. Występują również gleby III klasy bonitacyjnej, które należą do gleb prawnie chronionych, zaliczanych do jednych z najlepszych gruntów ornych. Na terenie miejscowości brak jest natomiast gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa, tj. gleb I i II klasy bonitacyjnej.

Tabela 2 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych w miejscowości Strachomino

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (POWIERZCHNIA W HA)
Powierzchnia miejscowości ogółem, w tym:	1852.3172
Użytki rolne ogółem, w tym:	
Grunty orne, w tym:	1704.2527
Grunty klasy I	-
Grunty klasy II	-
Grunty klasy III a	0
Grunty klasy III b	175.4892
Grunty klasy IV a	611.6669
Grunty klasy IV b	615.6317
Grunty klasy V	254.1848
Grunty klasy VI	47.2801
Grunty klasy VI z	-
Sady	219.4300
Łąki	-
Pastwiska	-
Lasy i grunty leśne	177.7100
Grunty zadrzewione i zakrzewione	-
Grunty pod wodami stojącymi	-
Grunty pod wodami płynącymi	0.00
Grunty pod rowami	
Użytki kopalne	0.00
Tereny komunikacyjne - drogi	14.3874
Tereny komunikacyjne - tereny kolejowe i inne	-
Tereny mieszkaniowe, przemysłowe i inne zabudowane	5.2138
Tereny niezabudowane	196.5265
Tereny zielone i rekreacyjne	0.00
Tereny różne	0.00
Nieużytki	729.9741

Źródło: Urząd Gminy Będzino

3.2.4.   *Struktura wieku*

Miejscowość Strachomino zamieszkuje, wg stanu na dzień 30 listopada 2009 roku, **269** mieszkańców.

Na przestrzeni ostatnich lat, w przedziale 2003-2006 liczebność ludności zamieszkującej miejscowość Strachocino, ulegała stopniowemu pomniejszeniu.

W latach 2006-2009 nastąpił przyrost ludności o 5 osób. Wywarł na to wpływ przede wszystkim proces osiedlania się nowych mieszkańców na terenie miejscowości Strachomino.

Przekrój statystyczny struktury ludności na terenie gminy Będzino i miejscowości Strachomino przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Struktura procentowa ludności gminy Będzino i miejscowości Strachomino wg wieku - stan na koniec listopada 2009r.

przedziały wieku w latach	Gmina Będzino		Miejscowość Strachomino	
	ogółem	% ogółu populacji	ogółem	% ogółu populacji
do 19	2248	27,42%	79	27,27%
20-29	1635	16,30%	41	17,65%
30-39	1374	13,63%	38	13,37%
40-49	1234	14,97%	30	16,31%
50-59	1589	15,46%	31	14,70%
60-64	473	3,08%	15	2,41%
powyżej 65	888	9,14%	35	8,29%
razem	9441	100%	269	100%

Źródło: Urząd Gminy Będzino

**Tabela 4 Struktura ekonomiczna ludności w gminie Będzino i miejscowości Strachomino-
stan na koniec listopada 2009 r.**

Grupy funkcjonalne	Gmina Będzino		Miejscowość Dobre	
	ogółem	% ogółu populacji	ogółem	% ogółu populacji
wiek przedprodukcyjny	2177	23,32%	79	23,00%
wiek produkcyjny	6210	66,51%	159	67,11%
wiek poprodukcyjny	950	10,17%	42	9,89%

Źródło: Urząd Gminy Będzino

Porównując strukturę ekonomiczną ludności zamieszkującej teren miejscowości Strachomino ze strukturą ludności z terenu całej gminy zaobserwować można, że udział poszczególnych grup funkcjonalnych w liczbie ludności ogółem nie różni się w sposób zasadniczy, występują bowiem jedynie niewielkie wahania w procentowej strukturze populacji pomiędzy danymi z terenu gminy i miejscowości Strachomino.

Zarówno na terenie gminy Będzino, jak i miejscowości Strachomino przeważającą część mieszkańców (ponad 66%) stanowią osoby w wieku produkcyjnym (ludność w wieku zdolności do pracy), kolejną dość liczną grupę tworzy ludność w wieku przedprodukcyjnym (ok. 23%) tzn. ludność, która nie

osiągnęła jeszcze wieku zdolności do pracy. Ok. 10% populacji miejscowości Strachomino i gminy Będzino stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym).

3.2.5. Gospodarka

Strukturę prowadzonej działalności gospodarczej na terenie miejscowości Strachomino przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej – stan na 20.11.2009 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Placówki handlowe i gastronomiczne	1
Produkcja wyrobów przemysłowych	0
Produkcja wyrobów spożywczych	0
Budownictwo	0
Usługi transportowe	2
Zakłady produkcyjno - usługowe	2
Usługowe	0
OGÓŁEM:	5

Źródło: Urząd Gminy Będzino

Podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą na terenie miejscowości Strachomino lub są na jej terenie zarejestrowane należą przede wszystkim do branży usługowej. Wykaz podmiotów z terenu Strachomina przedstawiono poniżej:

- Zakład hydrauliczny „GOŁ – GAZ”: wykonywanie instalacji wodno – kanalizacyjnych i gazowych
- Tatracznictwo: produkcja wyrobów tartacznych, działalność usługowa związana z leśnictwem
- Hurt – detal – usługi: transport drogowy towarów
- HAL – TRANS: transport lądowy pasażerski
- Sklep spożywczo - przemysłowy

3.2.6. Rolnictwo

Rolnictwo w Strachominie opiera się w głównej mierze na małych indywidualnych gospodarstwach rolnych o powierzchni do 1 ha, jest ich w miejscowości aż 58. Dodatkowo na terenie miejscowości występują gospodarstwa rolne o powierzchni od 2 do 5 ha (2 gospodarstwa), od 7 do 10 ha – 1 gospodarstwo, od 10 do 15 ha – 1 gospodarstwo, jak i od 15 i więcej ha – 7 gospodarstw.

Większość gruntów rolnych występujących na terenie Strachomina stanowią gleby średniej i stosunkowo małej klasy użytkowej.

Tabela 6 Struktura gospodarstw rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Liczba gospodarstw	71
Powierzchnia gospodarstw (w ha) ogółem, w tym:	761.9989
Do 1 ha	58
1-2ha	2
2-5ha	2
5-7ha	0
7-10ha	1
10-15ha	1
15 i więcej ha	7
Średnia wielkość gospodarstwa	10,73

Źródło: Urząd Gminy Będzino

3.2.7. Oświata

Na terenie miejscowości Strachomino brak jest placówek oświatowych. Edukacja dzieci i młodzieży na poziomie podstawowym odbywa się w Szkole Podstawowej w Dobrzycy, a na poziomie gimnazjalnym prowadzona jest w Zespole Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu.

3.2.8.   *Ochrona zdrowia*

W miejscowości Strachomino brak jest Zakładów Opieki Zdrowotnej. Najbliższy Zakład Opieki Zdrowotnej, z którego usług korzystają mieszkańcy miejscowości Strachomino znajduje się w Dobrzycy i w Będzinie. Ponadto społeczność lokalna korzysta z usług ośrodków zdrowia mieszczących się na terenie miasta Koszalin.

W przypadku opieki szpitalnej mieszkańcy miejscowości korzystają z usług koszalińskich szpitali.

Tabela 7 Wykaz szpitali, z których usług w zakresie opieki medycznej korzystają mieszkańcy miejscowości Strachomino.

L.p.	Nazwa zakładu	Adres	Rodzaj świadczeń
1.	Szpital Wojewódzki im. M. Kopernika	Koszalin ul. T. Chałubińskiego 7	<ul style="list-style-type: none"> – anestezjologia i intensywna terapia – anestezjologia i intensywna terapia dziecięca – hospitalizacja – chemioterapia w warunkach ambulatoryjnych – chirurgia dziecięca – chirurgia ogólna – chirurgia szczękowo-twarzowa – choroby wewnętrzne – choroby zakaźne – dermatologia – kardiologia – neonatologia – neurologia – okulistyka – ortopedia i traumatologia narządów ruchu – otorynolaryngologia – pediatria – położnictwo i ginekologia – urologia
2.	Specjalistyczny Zespół Gruzlicy i Chorób Płuc	Koszalin ul. Niepodległości 44-48	<ul style="list-style-type: none"> – choroby płuc – chemioterapia – hospitalizacja
3.	ZOZ MSWiA	Koszalin ul. Szpitalna 2	<ul style="list-style-type: none"> – choroby wewnętrzne – ginekologia
4.	Prywatna Lecznica Chirurgiczna „PRAXIS” Sp. z o.o.	Koszalin ul. Armii Krajowej 7	<ul style="list-style-type: none"> – chirurgia ogólna – położnictwo i ginekologia

Źródło: Urząd Gminy Będzino

W miejscowości Strachomino nie ma także apteki, najbliższe punkty apteczne znajdują się w Będzinie – apteka „Aspirynka” lub w miejscowości Mścice - „Apteka Kapitańska”.

3.2.9.   *Kultura*

W budynku po byłej szkole podstawowej znajduje się świetlica wiejska i to w niej skupia się całe życie kulturalne mieszkańców. Tu odbywają się zebrania wiejskie, szkolenia, wybory, imprezy okolicznościowe, wigilie dla samotnych i inne.

Dnia 11 lutego 2008 r. odbyło się uroczyste otwarcie i oddanie do użytku nowoczesnej pracowni komputerowej – Centrum Kształcenia na Odległość na Wsi dla mieszkańców Strachomina i okolicznych miejscowości.

Pracownia powstała w wyniku współpracy Gminy Będzino i Konsorcjum w skład którego wchodzi: Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zielonej Górze, 4system Polska Sp. z o.o., Ecorys Polska Sp. z o.o. i Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo. Pracownia została dofinansowana z funduszy Unii Europejskiej (ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, Priorytet 2 Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy, Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji-promocja kształcenia przez całe życie, Schemat a) Zmniejszenie dysproporcji pomiędzy wsią a miastem).

Na terenie całego kraju powstała sieć 379 współpracujących ze sobą centrów – pracowni komputerowych. Założeniem jest, iż centra są zlokalizowane wyłącznie na terenach wiejskich.

Pracownia komputerowa - Centrum zostało wyposażone w sprzęt komputerowy (9 stanowisk stacjonarnych i laptop), fakstelefon, urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, ksero, skaner) oraz w meble biurowe. Pomieszczenia pracowni wraz z zapleczem zostały przygotowane przez Gminę Będzino, są przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

W ramach swojej działalności centrum - pracownia prowadzi bezpłatne szkolenia e- learningowe m.in. z zakresu: informatyki, zarządzania zasobami ludzkimi, szkoleń zawodowych oraz przedmiotowych. Centrum przyczynia się w ten sposób do promowania idei kształcenia przez całe życie poprzez zwiększenie dostępu do wiedzy na wszystkich poziomach kształcenia - od edukacji ponad gimnazjalnej do kształcenia ustawicznego osób dorosłych. Natomiast celem szczegółowym centrum jest zapewnienie osobom zamieszkałym na terenach wiejskich, gdzie szczególnie odczuwalny jest brak placówek oświatowo – kulturalnych, możliwości uzupełniania lub podwyższenia poziomu wykształcenia, zwiększania szans na zatrudnienie.

Do Centrum zapraszamy osoby pragnące podnieść swoje kwalifikacje zawodowe, zdobyć nowe umiejętności, zwiększyć swoje szanse na rynku pracy, a w dalszej perspektywie – zdobyć lepszą, ciekawszą pracę oraz podnieść swoją pozycję społeczną. Jednym słowem zmienić swoje życie na lepsze!

Projekt adresowany jest szczególnie do osób z utrudnionym dostępem do edukacji, między innymi do osób niepełnosprawnych, a także tych, którzy ze względów czasowych czy finansowych nie decydują się na dojazdy do oddalonych, większych ośrodków edukacyjnych.

Opiekun centrum - pracowni **Pani Monika Płatko** przeszła określony zestaw kursów, odbyła szkolenie oraz zaliczyła test sprawdzający, jest kompetentna i służy pomocą wszystkim mieszkańcom.

Pracownia komputerowa mieści się w budynku po byłej szkole podstawowej, zamkniętej cztery lata temu. Służy miejscowej społeczności jako centrum integracji kulturalno – oświatowej.

Centrum Kształcenia na Odległość na Wsi Strachomino 10

tel. 094 3181 029

Zapraszamy od poniedziałku do piątku w godz. 16.00 - 20.00

3.2.10.   *Infrastruktura techniczna i komunikacyjna*

3.2.10.1.   *Transport i komunikacja*

Przez miejscowość Strachomino przebiega droga powiatowa nr 17132 i 17419, a także występują tu drogi gminne.

Obsługę autobusową mieszkańcom Strachomina zapewniają przede wszystkim linie obsługiwane przez PPKS oraz przewoźników prywatnych. PPKS zapewnia dobre połączenie z Kołobrzegiem i Koszalinem, co umożliwia korzystanie z połączeń krajowych i międzynarodowych.

Główne kierunki komunikacji autobusowej:

- Koszalin,
- Kołobrzeg,
- Biesiekierz,

3.2.10.2. Telekomunikacja

Głównym operatorem sieci telekomunikacyjnej na terenie miejscowości Strachomino jest Telekomunikacja Polska S.A..

Na terenie miejscowości można uzyskać połączenie za pomocą bezprzewodowej telefonii komórkowej sieci: PLUS GSM, ERA GSM i ORANGE.

3.2.10.3. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miejscowości Strachomino jedynym sposobem zaopatrywania w ciepło są kotłownie indywidualne wykorzystujące różne nośniki energii, m.in.: paliwa stałe (głównie węgiel) i olej opałowy

3.2.10.4. Zaopatrzenie w gaz

Miejscowość Strachomino nie jest zgazyfikowana. Mieszkańcy korzystają z gazu propan – butan.

3.2.10.5. Zaopatrzenie w wodę

- 1.Długość sieci wodociągowej 8700 m materiał PVC, stal, AC
- 2.Liczba ludności zaopatrywanych w wodę - 619
- 3.Nazwy obsługiwanych miejscowości: Strachomino, Strzepowo, Kolonia Dobrzyca

3.2.10.6. Kanalizacja

Na terenie miejscowości Strachocino brak jest sieci kanalizacji sanitarnej.

3.2.11. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu miejscowości Strachomino wywożone są na składowisko odpadów w Sianowie, które jest obecnie miejscem składowania odpadów z terenu całej gminy Będzino. Właścicielem wysypiska w Sianowie jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Koszalinie.

3.2.12.   *Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska*

Okolice miejscowości Strachomino jest obszarem wyraźnie pofałdowanym (obszarem moreny dennej) o charakterze rolniczym. Strachomino nie posiada w swej strukturze zarówno obszarów chronionych, jak i obszarów zasobowych.

Pagórki morenowe na zachód od drogi Tymień-Strachomino,
1 V 2009 r.; fot. **W. Florek**

Wysoczyzna morenowa pagórkowata na północny wschód od Strachomina;
1 V 2009 r.; fot. **W. Florek**

W miejscowości Strachomino występują największe złoża torfów i gytii.

3.2.13. Zasoby kulturowe i historyczne

*Strachenim*², *Trachemin* 1300, *Strachemyn* 1301, 1314, 1315, 1316, 1320, 1322, 1327, *Strachemin* 1314, 1317, 1319, 1505, 1565; *Stragghemyn* 1316, *Strackemyn* 1317, *Strachmin* 1944.

Przed 1298 rokiem osiadł tu przybyły z wyspy Uznam rycerz Piotr Kamyk z braćmi. Jego bracia: rycerz Cieszyn ze Strachomina w 1300 roku; rycerz Cieszymir de Bonin (1288 rok) piszący się w 1294 roku „ze Strachomina”, z konsensem swych synów: Świętosza i Egharda oraz braci: Piotra de Kameke, Cieszana i Ciesława, sprzedał 5 listopada 1301 roku dziedzicom Goswina, zwanego Salice (von Wida) i kolegiacie kołobrzeskiej dla ufundowania ołtarza za 190 grzywien denarów 1/6, tj. 10 łanów (wieś kolonizacyjna liczyła więc typową liczbę 60 łanów + 4 łany parafialne) w *Strachemyn* z odpowiednimi dochodami z karczmy, młyna i danin w kurach (od zagrodników). Cieszyn (*Tessoni*) de *Strachemyn* z synem Biezprawem i z bratem Piotrem de Kameke w 1315 roku. Tenże Cieszyn w 1316 roku przekazał Piotrowi, wikaremu w kościele kolegiackim Kołobrzegu swe 10 łanów w Strachominie oraz co z karczmy, młyna i co w kurach stamtąd otrzymuje, z rentą roczną 25 grzywien rocznych dochodów.

O młyn i 1/6 wsi cystersi toczyli spór z synami Biezprawa, zakończony w 1365 roku. Cieszyn ze Strachomina, syn Cieszyna i Biezpraw w 1389 roku. Świętosz na Strzepowie i Strachominie 1410–1421 założył linię rodową (białą). Jego syn Claus na Strachominie w 1427 roku, radca biskupów 1447–1467, pozostawił trzech synów: Henryka (1448–1509), Świętosza (1480, 1509 rok) i Jaspiera (Kacpra) ze Strachomina, ofiarodawcę dochodu dla kościoła w Koszalinie 11 listopada 1505 roku, nabywcę przez zakup dalszej części Strachomina; potem tu na większej części Strzepowa i Strachomina 1524–1560/1562 syn jego Łazarz. W 1565, 1572 roku dziedzice tegoż Łazarza z Rusowa i Strachomina: Karsten (1557–1613) i Kaspar (1552–1610), faworyt i zarządca dóbr księcia Kazimierza IX w Kazimierzu¹⁴⁵. W części wsi w XVI wieku stary pomorski

---

² Artykuł pochodzi z książki „Gmina Będzino – Z dziejów dawnych i nowych” Andrzej Chłudziński

ród rycerski Damitzów (jak w 1629 roku). Beneficjum szkoły z Kołobrzegu w Strachominie trzymane było w 1553 roku przez Jakuba Damitza. Lenno Kamyków do 1853 roku.

d) Parafia pod patronatem kolegiaty kołobrzesckiej. Część lenna kościelnego w 1467 roku posiadał Jerzy von Kameke. Kościół z XIII wieku, z wyposażeniem z XVI–XVIII wieku.

OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO

W celach znajdujących się w niniejszym dokumencie zawarte są kierunki działania, które stanowią naturalny obszar realizacji Planu Odnowy Miejscowości Strachocino.

Plan ten określa szczególne obszary, które stanowią wyodrębnione elementy przestrzeni miejscowości, są to obszary:

- centrum wsi,
- terenów zielonych,
- bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- działalności kulturalnej,
- infrastruktury rekreacyjno-sportowej,
- infrastruktury drogowej i okołodrogowej,
- infrastruktury kanalizacji sanitarnej,
- infrastruktury społeczno-publicznej,
- infrastruktury turystycznej,
- aktywizacji społecznej i gospodarczej,
- rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozwoju gospodarstw agroturystycznych.

Powyższe obszary zapisane w celach pierwszorzędnych i drugorzędnych traktuje się jako obszary rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Strachomino na lata 2010-2017.

Wymienione obszary zidentyfikowane na podstawie celów i kierunków działania stanowią o podziale przestrzeni społeczno – gospodarczej miejscowości, w której będą realizowane poszczególne przedsięwzięcia zamieszczone w Planie Odnowy Miejscowości Strachomino. Dotyczy to inwestycji finansowanych w oparciu o montaż finansowy środków z budżetu

gminy i funduszy strukturalnych, jak i realizowanych tylko w oparciu o środki własne.

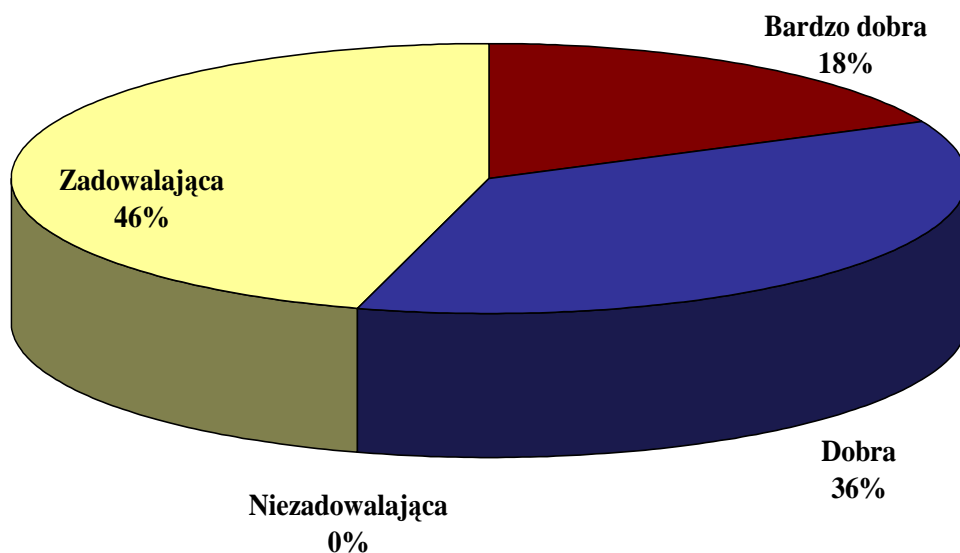
4. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO

Respondenci na podstawie przeprowadzonej ankiety dokonali oceny sytuacji społeczno – gospodarczej miejscowości Strachomino pod kątem jakości i komfortu życia w tej miejscowości w porównaniu z innymi miejscowościami znajdującymi się na terenie gminy Będzino.

Kategoria ocen:

A	-	bardzo dobra
B	-	dobra
C	-	zadowalająca
D	-	niezadowalająca

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen:

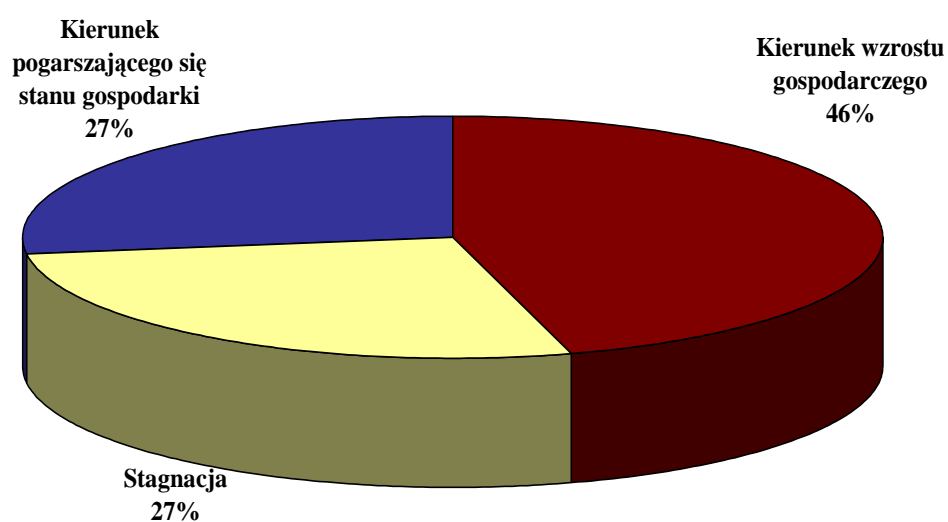

Uczestnicy debaty strategicznej określili również ogólny trend rozwoju gospodarczego miejscowości w następujących kategoriach:

Kategoria ocen:

- A - kierunek wzrostu gospodarczego**
- B - stagnacja**
- C - kierunek pogarszającego się stanu gospodarki**

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen przedstawiają się następująco:

5. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miejscowości.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach miejscowości i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach miejscowości ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego).

Ponadto dla stworzenia lepszych podstaw do oceny sytuacji społeczno-gospodarczej w miejscowości Strachomino przeprowadzono ankietę, której celem była ocena komfortu życia mieszkańców w stosunku do innych podobnych miejscowości w gminie oraz ocena trendów w życiu społeczno – gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat.

M O C N E   S T R O N Y

- Społeczność lokalna
- Radna z naszego okręgu
- Łatwość kontaktu z urzędnikami
- Radni powiatowi i gminni
- Zakłady produkcyjne i usługowe
- Duża liczba mieszkańców, w tym młodzieży
- Komunikacja PKS
- Handel
- Położenie geograficzne w bliskiej odległości od Morza Bałtyckiego
- Tereny pod rozbudowę

S Ł A B E S T R O N Y

- Brak kanalizacji sanitarnej
- Brak sieci gazowniczej
- Stan dróg i chodników
- Mało środków finansowych przekazywanych na poprawę życia mieszkańców
- Spalanie odpadów toksycznych
- Zaniedbane posesje
- Bezdomni
- Brak placu zabaw dla dzieci
- Ludzie z marginesu społeczeństwa
- Bezrobocie
- Zła integracja wsi
- Dzikie wysypiska śmieci na polach i w lasach
- Małe zaangażowanie części mieszkańców w życie wsi
- Upadające gospodarstwa
- Architektura wsi

S Z A N S E

- Wykorzystanie bliskości morza do rozwoju turystycznego miejscowości
- Organizacja imprez kulturalnych
- Koszalin – jako miejsce kształcenia młodzieży i pracy
- Tworzenie miejsc pracy
- Współpraca z innymi gminami i miejscowościami zagranicznymi
- Kanalizacja miejscowości
- Gazyfikacja miejscowości
- Poprawa jakości i stanu technicznego dróg
- Rozwój agroturystyki
- Wysypisko śmieci
- Budowa placu zabaw przy świetlicy
- Poprawa estetyki wsi
- Rozwój budownictwa jednorodzinnego
- Działki usługowe i rzemieślnicze
- Młodzi mieszkańcy miejscowości

Z A G R O Ź E N I A

- „Ucieczka” młodych, wykształconych ludzi zagranicę w poszukiwaniu pracy
- Starzejące się społeczeństwo
- Wzrost bezrobocia w skali makro
- Tereny przemysłowe
- Nasilenie ruchu kołowego na drodze powiatowej
- Wzrost przestępczości w sezonie letnim
- Brak melioracji i oczyszczania rowów
- Upadek gospodarki rolnej
- Brak zakładów pracy
- Kataklizmy

6. MISJA

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel miejscowości, jej „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miejscowości, dla której została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju miejscowości poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz miejscowości Strachomino na kolejne 10 lat.

Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Misja dla miejscowości Strachomino jest opisem wizji miejscowości oraz jej głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter miejscowości i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe Strachomina, które wypracowano wspólnie na debacie strategicznej wzajemnie się uzupełniają.

Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "gospodarka" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura" jak i dotyczyć będzie samych mieszkańców. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości będzie zarówno kreował nowe miejsca pracy, jak również będzie wpływał na inwestycje w dziedzinie infrastruktury, czy ochrony środowiska naturalnego. Zadania realizowane w obszarach związanych z kulturą, oświatą i sportem wpłyną na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz integracji kulturalnej z gminą i regionem.

W dalszej części planu przedstawiono obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (gospodarka, infrastruktura, społeczność).

Miejscowość Strachomino

W obszarze gospodarczym w miejscowości Strachomino w najbliższych latach będą się dokonywać procesy zbliżające mieszkańców wsi do standardów życia w podobnych miejscowościach w rozwiniętych gospodarczo regionach Unii Europejskiej.

- **rolnictwo** - restrukturyzacja rolnictwa w skali makro i procesy doprowadzające do specjalizacji istniejących gospodarstw oraz możliwa absorpcja dotacji Unii Europejskiej zapewni wzrost nowoczesności, opłacalności i konkurencyjności produkcji rolniczej miejscowych gospodarstw dążących do specjalizacji zarówno w produkcji roślinnej jak i zwierzęcej. Pozostałe gospodarstwa rozwijać będą usługi pozarolnicze skierowane do nowo osiedlających się mieszkańców Strachomina oraz do wypoczywających nad Morzem Bałtyckim turystów.
- **usługi** - rozwój usług bytowych dla ludności opierać się będzie na dobrze rozwiniętych mikroprzedsiębiorstwach (samozatrudnieniu). Usługi związane z obsługą nowoczesnej gospodarki rynkowej (usługi finansowe, rachunkowe, bankowe, ubezpieczeniowe itp.) służące rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości na terenie miejscowości oparte będą zarówno o Strachomino, jak i leżący w odległości 40 km Koszalin.
- **działalność produkcyjna pozarolnicza** - rzemiosło produkcyjne oparte na spółdzielczości nowego typu oraz przedsiębiorstwa społeczne (preferowane formy zatrudnienia – dofinansowywane przez Rząd RP i fundusze strukturalne) są przyszłością mikro przedsiębiorczości w Strachominie.
- **turystyka** - funkcja o rosnącym znaczeniu w gospodarce Strachomina – agroturystyka oparta o walory wypoczynkowe związane z bliskością Morza Bałtyckiego.

7. ANKIETY POGLĄDOWE

Uczestnicy debaty strategicznej w dniu 24 września 2009 r. „na gorąco” formułowali przedsięwzięcia inwestycyjne, które ich zdaniem powinny zostać zrealizowane w najbliższym czasie. Zagadnienia ustalono wraz z uczestnikami debaty, oceniono w skali ważności problemu od 1 do 10 pkt.

Tabela 8 Liczba głosów oddanych na najważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne zidentyfikowane przez uczestników debaty strategicznej

	Przedsięwzięcia inwestycyjne	Mało ważne				Ważne					Bardzo ważne			
		1	2	3	Suma ₁	4	5	6	7	Suma	8	9	10	Suma
1	Zagospodarowanie terenu przed świetlicą wiejską – budowa placu zabaw	0	0	1	1	0	1	0	0	1	3	3	3	9
2	Budowa boiska sportowego	0	0	0	0	0	4	0	1	5	0	3	3	6
3	Modernizacja dróg i budowa chodnika	0	1*	0	1	1	0	0	1	2	1	2	5	8

¹⁾ suma wartości z kolumn 3, 4, 5

*ilość osób oddających głos na określoną punktację (w tym przypadku 1 osoba dała 2 punkty na inwestycję nr 3).

Hierarchizację planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Strzepowo jako sumę głosów oddanych w kategorii oceny „Bardzo ważne” przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w miejscowości Strachomino w kategorii oceny „Bardzo ważne”

	Przedsięwzięcia inwestycyjne	Bardzo ważne			
		8	9	10	Suma
1	Zagospodarowanie terenu przed świetlicą wiejską – budowa placu zabaw	3	3	3	81*
2	Budowa boiska sportowego	0	3	3	57
3	Modernizacja dróg i budowa chodnika	1	2	5	76

* - suma iloczynów ilości punktów i liczby osób, np.: $8 \times 3 + 9 \times 3 + 10 \times 3 = 81$

8. DIAGNOZA STANU

Diagnoza Stanu jest syntezą raportu o stanie miejscowości Strachomino. W diagnozie wyszczególniono najważniejsze cechy poszczególnych obszarów przyjętych do oceny oraz określenia celów i kierunków działania.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do miejscowości jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w gminie.

Poszczególnym wnioskom przyporządkowano znaki wartościujące znaczenie treści:

- (+) wartość pozytywna dla rozwoju miejscowości,
- (+/-) wartość o niewielkim znaczeniu na obecnym etapie rozwoju miejscowości,
- (-) wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego miejscowości Będzino.

Ocenę potencjału wewnętrznego dokonano metodą analizy SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

GOSPODARKA

- (+/-) miejsca pracy
- (+/-) produkcja żywności ekologicznej
- (+) usługi
- (-) przetwórstwo rolno-spożywcze
- (+) liczba podmiotów gospodarczych
- (+) wykształcenie się procesów rozwojowych w sektorze prywatnym
- (+/-) struktura użytków rolnych
- (-) obszary turystyczne i rekreacyjne

SPOŁECZNOŚĆ

- (+/-) ubożenie społeczeństwa
- (+/-) więzi społeczne
- (+/-) aktywność społeczna
- (+/-) kultura masowa
- (+) oświata
- (-) bezrobocie
- (-) stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

INFRASTRUKTURA

- (-) stan dróg i chodników
- (+) sieć wodociągowa
- (-) sieć kanalizacyjna
- (+) stopień zgazyfikowania miejscowości
- (-) infrastruktura sportowa i rekreacyjna
- (+/-) infrastruktura okołobiznesowa
- (+) stan sieci telefonii stacjonarnej
- (+/-) dostęp do Internetu
- (-) baza turystyczna
- (+/-) baza noclegowa

9. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Hierarchizacji celów dokonano w trzech obszarach rozwoju społeczno - gospodarczego.

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy cele pierwszorzędne, bez których Strachomino nie ma możliwości dalszego rozwoju oraz jeżeli było to możliwe wskazano na trzy cele drugorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów, o których mowa w rozdziale 11. określono priorytety w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego i zapisano je poniżej.

G O S P O D A R K A

Priorytetem w obszarze gospodarczym są działania na rzecz rozwoju gospodarstw agroturystycznych na terenie miejscowości Strachomino przy jednoczesnym tworzeniu warunków do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości. Działania te winny być wsparte skutecznym pozyskiwaniem środków finansowych na realizację inwestycji z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

I N F R A S T R U K T U R A

Priorytetami infrastrukturalnymi są działania w kierunku budowy infrastruktury rekreacyjno-sportowej oraz rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej na terenie miejscowości Strachomino. Priorytetem w tym obszarze jest także podjęcie działań w kierunku kanalizacji Strachomina.

S P O Ł E C Z N O Ś Ć

Obszar społeczny za priorytetowe cele przyjął podjęcie działań w kierunku estetyzacji wsi, zwiększenie dostępności mieszkańców Strachomina do kultury oraz utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miejscowości Strachomino.

10. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania, a jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność miejscowości Strachomino koncentrować będzie się na trzech obszarach:

- **GOSPODARKA,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **SPOŁECZNOŚĆ.**

Tablica celów w poszczególnych obszarach (gospodarka, infrastruktura, społeczność) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele.

Cele pierwszorzędne - w każdym z tych obszarów (trzy cele) to takie cele, bez których utrzymanie obecnego status quo (rozwoju danego obszaru) nie jest możliwe. Przewidziano, że czas realizacji tych celów z przyporządkowanymi tym celom inwestycjami powinien się zamknąć przed 2017 rokiem.

Cele drugorzędne to cele, które w skrócie można określić jako cele prorozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru), a czas realizacji tych celów łącznie z przypisanymi im inwestycjami może wykroczyć poza rok 2017.

Kierunki działania (**INWESTYCJE**) zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej każdego z celów w układzie tabelarycznym.

Jednocześnie zidentyfikowane inwestycje niezbędne do realizacji na terenie miejscowości Strachomino zhierarchizowano dla zbudowania podstaw logicznego uporządkowania celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego. Hierarchizacja ta poprzedza późniejsze tabele z celami i przyporządkowanymi im działaniami.

Tabela 10 Obszar strategiczny „Gospodarka”

10.1. GOSPODARKA								
Cele pierwszorzędne do roku 2017								
<i>Działać na rzecz rozwoju gospodarstw agroturystycznych.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku skutecznego pozyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.</i>			<i>Stwarzać warunki do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Doradztwo i szkolenia na rzecz pozyskania środków UE na rozwój gospodarstw agroturystycznych.	System ulg podatkowych dla tworzących gospodarstwa agroturystyczne.	Promocja walorów wypoczynkowych okolic Strachomina – Morze Bałtyckie.	Opracowanie dokumentacji technicznych na planowane inwestycje w Strachominie.	Zabezpieczenie środków własnych w budżecie gminy na realizację planowanych zamierzeń w Strachominie udziałem środków UE.	Organizowanie szkoleń dla mieszkańców Strachomina jako potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych UE i innych źródeł pozabudżetowych.	Uzbrajanie terenów dla lokalizacji firm usługowych i rzemieślniczych.	Utworzenie systemu zachęt dla rozpoczynających działalność gospodarczą	Wykorzystanie położenia miejscowości w bliskiej odległości od Morza Bałtyckiego w celu rozwoju usług okołoturystycznych.

Tabela 11 Obszar strategiczny „Infrastruktura”

10.2. INFRASTRUKTURA								
Cele pierwszorzędne do roku 2017								
<i>Podjąć działania w kierunku budowy infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie miejscowości.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku kanalizacji Strzepowa.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Zagospodarowanie terenu przed świetlicą wiejską - budowa placu zabaw	Budowa boiska sportowego.	Utworzenie strefy rekreacji przed świetlicą.	Budowa dróg śródpolnych	Budowa i przebudowa dróg znajdujących się w obrębie miejscowości Strachomino.	Budowa chodników, miejsc parkingowych oraz poprawa oświetlenia na terenie miejscowości.	Opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysowej dotyczącej budowy sieci kanalizacyjnej.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie całej miejscowości	Kontrola szamb bezodpływowych wraz z likwidacją nielegalnych odpływów ścieków.
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury społeczno-publicznej na terenie miejscowości</i>					<i>Stworzyć warunki do rozwoju infrastruktury turystycznej.</i>			
Kierunki działania (inwestycje)					Kierunki działania (inwestycje)			
Utworzenie nowych miejsc parkingowych przy świetlicy wiejskiej.	Zagospodarowanie budynku po byłej szkole	Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.			Budowa i wyznaczenie szlaków rowerowych	System zachęt dla tworzących gospodarstwa agroturystyczne.	Pozyskanie inwestorów w celu budowy całorocznej bazy turystycznej – noclegowej i gastronomicznej.	

Tabela 12 Obszar strategiczny „Społeczność”

10.3. SPOŁECZNOŚĆ								
Cele pierwszorzędne do roku 2017								
<i>Podjąć działania w kierunku estetyzacji wsi.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia dostępności mieszkańców Strachomina do kultury.</i>			<i>Podjąć działania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa oraz porządku publicznego na terenie miejscowości.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Budowa placu zabaw przed świetlicą wiejską	Tworzenie terenów zielonych na terenie miejscowości	Poprawiać estetykę gospodarstw domowych (elewacje budynków, ogrodzenie itp.) – konkurs na najpiękniejszą posesję.	Remont świetlicy wiejskiej.	Utworzenie filii biblioteki .	Informatyzacja świetlicy wiejskiej.	Monitorowanie utrzymania porządku na terenie miejscowości.		Zwiększenie liczby patroli na terenie Strachomina w okresie letnim.
Cele drugorzędne								
<i>Stworzyć warunki dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych na terenie miejscowości.</i>			<i>Działać na rzecz zwiększenia aktywności społeczności lokalnej.</i>			<i>Stworzyć warunki do zmniejszenia bezrobocia na terenie Strachomina</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Stworzyć punkt pomocy społecznej	Utworzenie sprawnego systemu monitoringu środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Utworzenie świetlicy środowiskowej .	Ustawiczne szkolenia liderów lokalnych.	Wspieranie pomysłów mających na celu tworzenie lokalnych organizacji pozarządowych.	Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych.	Organizacja kursów przekwalifikacji zawodowej.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców	Promocja samozatrudnienia.

11. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

11.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU

W poszczególnych obszarach wskazano 14 celów, które są podstawą prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Strachocino.

Spośród wszystkich dotąd sformułowanych celów przy określaniu wariantu posłużono się sześcioma celami wybranymi jako najważniejsze bez względu na to, z jakiego obszaru pochodziły.

Dwa najważniejsze z tych sześciu celów określono mianem **celów strategicznych** dla rozwoju społeczno - gospodarczego miejscowości Strachocino.

Umownie przyjęto, że na rzecz celów strategicznych winno się wydatkować około 50% tzw. potencjału inwestycyjnego, przez który rozumie się nie tylko środki budżetu gminy przeznaczone na inwestycje, w tym na terenie miejscowości Strachomino, ale również inne pozyskane środki pozabudżetowe takie jak fundusze strukturalne, kredyty i środki partnerów prywatnych w ramach tzw. PPP.

Na **cele niezbędne** przeznacza się pozostałe 50% tego potencjału.

Podział ten ma charakter umowny i ma podkreślić rangę poszczególnych poziomów zidentyfikowanych w wariancie celów.

W ten sposób dokonano hierarchizacji celów i w przypadku miejscowości Strachocino wybrano wariant rozwoju, którego celami strategicznymi są działania w kierunku estetyzacji wsi oraz działania w kierunku kanalizacji miejscowości.

Tabela 13 WYBRANY WARIANT ROZWOJU

CELESTRATEGICZNE	<i>Podjąć działania w kierunku estetyzacji wsi. I A</i>		<i>Podjąć działania w kierunku kanalizacji Strachomina I B</i>	
CELENIĘZBĘDNE	<i>Podjąć działania w kierunku budowy infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie miejscowości. II A</i>	<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej. II B</i>	<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia dostępności mieszkańców Strachomina do kultury. II C</i>	<i>Podjąć działania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa oraz porządku publicznego na terenie miejscowości. II D</i>

12. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA

Wariant rozwoju obejmuje 6 celów utworzonych na podstawie wcześniej zidentyfikowanych celów w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego miejscowości Strachomino. Poszczególnym zidentyfikowanym w wariantcie celom przypisano kierunki działań.

CEL STRATEGICZNY – I A

Podjąć działania w kierunku estetyzacji wsi.

Opis kierunków działań:

1. Budowa placu zabaw przed budynkiem świetlicy wiejskiej.
2. Tworzenie terenów zielonych na terenie miejscowości
3. Poprawiać estetykę gospodarstw domowych (elewacje budynków, ogrodzenie itp.) – konkurs na najpiękniejszą posesję.

CEL STRATEGICZNY – I B

Podjąć działania w kierunku kanalizacji Strzepowa.

Opis kierunków działań:

1. Opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysowej dotyczącej budowy sieci kanalizacyjnej
2. Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie całej miejscowości.
3. Kontrola szamb bezodpływowych wraz z likwidacją nielegalnych odpływów ścieków.

CEL NIEZBĘDNY – II A

Podjąć działania w kierunku budowy infrastruktury rekreacyjno-sportowej na terenie miejscowości.

Opis kierunków działań:

1. Budowa boiska sportowego
2. Utworzenie parku kultury i rekreacji (tereny zielone).
3. Budowa placu zabaw przed świetlicą.

CEL NIEZBĘDNY – II B

Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej.

Opis kierunków działań:

1. Budowa dróg śródpolnych.
2. Budowa i przebudowa dróg znajdujących się w obrębie miejscowości
3. Budowa chodników, miejsc parkingowych oraz poprawa oświetlenia na terenie miejscowości.

CEL NIEZBĘDNY – II C

Podjąć działania w kierunku zwiększenia dostępności mieszkańców do kultury.

Opis kierunków działań:

1. Remont świetlicy wiejskiej.

CEL NIEZBĘDNY – II D

Podjąć działania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa oraz porządku publicznego na terenie miejscowości.

Opis kierunków działań:

1. Monitorowanie utrzymania porządku na terenie miejscowości
2. Zwiększenie liczby patroli na terenie Strachomina w okresie letnim.

13. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Tabela Wieloletniego Planu Inwestycyjnego zawiera przedsięwzięcia inwestycyjne, które zostały uzgodnione przez Radę Sołecką i mieszkańców miejscowości Strachocino jako propozycje inwestycji do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Będzino.

Umieszczone przedsięwzięcia zostały zaplanowane na lata 2010-2017. Jedno z tych zadań będzie finansowane przez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Natomiast pozostałe inwestycje sfinansowane będą przy udziale budżetu gminy i dostępnych funduszy pozabudżetowych.

Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne nie posiadają jeszcze dokumentacji technicznej. Sporządzana ona będzie systematycznie dla każdej z planowanych inwestycji.

Tabela 14 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN)

Nazwa zadania ³	Nakłady całkowite	Środki własne	Dofinansowanie	Lata realizacji
Utworzenie centrum rekreacyjnego – plac zabaw dla dzieci – <u>zadanie priorytetowe</u>	40.000	10.000	30.000	2010
Zagospodarowanie boiska sportowego	100 000	50.000	50.000	2012-2015
Utwardzenie terenu przy przystanku	20.000	20.000	0.00	2012
Modernizacja sieci wodociągowej	150 000	150.000	0,00	Do 2017
Modernizacja dróg gminnych	100 000	100 000	0,00	Do 2017

³ Zadania zostaną zrealizowane tylko w przypadku otrzymania dofinansowania z zewnątrz

14. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO

UTWORZENIE CENTRUM REKREACYJNEGO

– PLAC ZABAW DLA DZIECI

– ZADANIE PRIORYTETOWE

Zadaniem priorytetowym, przewidzianym do realizacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie Odnowa i rozwój wsi jest „*Utworzenie centrum rekreacyjnego – plac zabaw dla dzieci*”.

Inwestycja ta odgrywać będzie dużą rolę w środowisku społeczności lokalnej przede wszystkim w zakresie zwiększenia możliwości jej integracji.

Przedmiotem projektu jest urządzenie strefy rekreacji i placu zabaw w miejscowości Strachomino.

W ramach realizacji projektu planuje się wykonanie następujących prac:

- utworzenie placu zabaw na działce nr 31/2 w miejscowości Strachomino (zamontowanie jednego zestawu i jednego oddzielnego urządzenia, wyrównanie i uporządkowanie nawierzchni),
- urządzenie strefy rekreacji (zamontowanie ławek, wyrównanie nawierzchni, zasianie trawy),
- ogrodzenie terenu.

Realizacja powyższego zadania w ramach Planu Odnowy Miejscowości Strachomino przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno-kulturowego oraz pobudzenia aktywności sportowo-rekreacyjnej. Ma służyć głównie integracji społeczności lokalnej i wzrostowi lokalnego patriotyzmu, rozwojowi organizacji społecznych, jak i zmniejszeniu problemów w sferze patologii społecznych.

Poprzez utworzenie placu zabaw zostaną osiągnięte następujące efekty:

- Zaspokojenie potrzeb mieszkańców,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Poprawa estetyki miejscowości.

Aktywne spędzanie czasu wolnego odgrywa istotną rolę w procesie rozwoju zdrowego społeczeństwa. Jest ono możliwe dzięki odpowiednio zagospodarowanej, bezpiecznej i

różnorodnej bazie sportowej i rekreacyjnej. Funkcję takich obiektów z pewnością mogą pełnić strefy rekreacyjne oraz place zabaw.

Realizacja projektu ma na celu zaspokojenie potrzeb mieszkańców Strachomina w zakresie infrastruktury rekreacyjnej.

W miejscowości Strachomino brakuje odpowiednich stref rekreacji i placów zabaw dla dzieci. Istniejące tereny są nieuporządkowane i zniszczone.

15. ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA PRIORYTETOWEGO

UTWORZENIE CENTRUM REKREACYJNEGO – PLAC ZABAW DLA DZIECI

1. Opracowanie map, projektu zagospodarowania terenu,
2. Przygotowanie terenu – prace ziemne,
3. Zamontowanie jednego zestawu i jednego oddzielnego urządzenia,
4. Wyrównanie i uporządkowanie nawierzchni
5. Urządzenie strefy rekreacji (zamontowanie ławek, wyrównanie nawierzchni, zasianie trawy)
6. Ogrodzenie terenu.

Łączne nakłady:

40.000 PLN

16. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA PRIORYTETOWEGO

Tabela 15 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego

	2009 rok		2010 rok									
Zakres rzeczowy	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X-XI
Opracowanie map, projektu zagospodarowania terenu												
Przygotowanie trenu – prace ziemne												
Zamontowanie placu zabaw												
Wyrównanie i uporządkowanie nawierzchni												
Urządzenie strefy rekreacji (zamontowanie ławek, wyrównanie nawierzchni, zasianie trawy)												
Ogrodzenie terenu												
Łącznie	<u>40.000 PLN</u>											

17. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO

Tabela 16 Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Strachomino

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedłożenie Raportu z Planu Odnowy Miejscowości Strachomino przedstawicielom Zebrania Wiejskiego	Wójt	Styczeń 2010
2. Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Strachomino przez Zebranie Wiejskie	Zebranie Wiejskie	Styczeń 2010
3. Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Strachomino na Sesji Rady Gminy	Rada Gminy	Styczeń 2010
4. Zamieszczenie Planu Odnowy Miejscowości Strachomino na stronie UG Będzino	Wójt	Styczeń – Luty 2010
5. Opracowanie dokumentacji technicznych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych	Wójt	Styczeń 2010 – Grudzień 2014
6. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z harmonogramem przyjętym w WPI	Wójt, Rada Sołecka	Do roku 2017

18. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO

Tabela 17 Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Strachomino

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
14) Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym	Rada Sołecka	Co sześć miesięcy począwszy od miesiąca stycznia 2010 roku na ręce przedstawicieli Zebrania Wiejskiego
15) Ocena realizacji WPI	Rada Sołecka	Przed sesją absolutoryjną każdego roku
16) Organizacja debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej program dla oceny jego aktualności	Rada Sołecka	Raz na dwa lata

* - Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą na skutek zdarzeń wcześniej nieprzewidywalnych lub z innych ważnych powodów Plan Odnowy Miejscowości Strachomino może zostać skorygowany w każdym z jego rozdziałów, o ile wniosek z uzasadnieniem złoży jeden z członków Rady Sołeckiej na ręce Przewodniczącego Rady Sołeckiej. Wniosek taki Przewodniczący Rady Sołeckiej poddaje procedurze uchwalania dokonywanego przez Zebranie Wiejskie i zatwierdzania przez Radę Gminy.

19. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI STRACHOMINO

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Strachomino pośród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów opierać się będzie o trzy formy komunikacji:

- Internet,
- Prasa lokalna,
- Promocja i reklama bezpośrednia.

Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Strachomino. W witrynie internetowej Gminy Będzino będzie umieszczony Plan Odnowy Miejscowości Strachomino w pliku pdf.

Internet służyć będzie również komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Strachomino (Urzędem Gminy Będzino), a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi, biznesowymi i organizacjami pozarządowymi.

Prasa lokalna i centralna służyć będzie jedynie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Strachomino o istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie Internet.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców, inwestorów zidentyfikowanych na podstawie analizy przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Strachomino.

Powyższa promocja i reklama polegać będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości.

*Opracowała:
Krystyna Najdzion
Renata Łuczak*

